

KVALITETSDEKLARATION

Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet

Ämnesområde

Näringsverksamhet

Statistikområde

Internationella företag

Produktkod

NV1501

Referenstid

Materialet i denna rapport avser svenska koncerner med dotterbolag i utlandet bokslutsåret 2015.

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	10
Allmänna uppgifter	10
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	10
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	11

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Undersökningen syftar till att belysa omfattningen och förändringen av svenska koncerners verksamhet i utlandet. Ett flertal indelningar görs bland annat efter antal anställda, omsättning, internationaliseringsgrad, etableringsland samt branschtillhörighet. Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet innefattar koncerner där svenska ägare har minst 50 procent av röstvärdet i koncernmoderbolaget. Undersökningen grundas på koncernmödrarnas offentliga årsredovisningar.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Undersökningen syftar till att belysa omfattningen och förändringen av svenska koncerners verksamhet i utlandet.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken används även av myndigheter, enskilda företag och organisationer för branschstudier, marknadsanalyser och konjunkturbedömningar. Användare är bland annat Tillväxtanalys, Regeringskansliet, OECD och EU

1.2 Statistikens innehåll

De statistiska målstorheter som redovisas är hur de svenska internationella koncernerna fördelar sig efter olika aspekter på deras verksamhet. Ett flertal indelningar görs bland annat efter antal anställda, omsättning, internationaliseringsgrad, etableringsland samt branschtillhörighet.

1.2.1 Objekt och population

I föreliggande rapport redovisas de svenska koncerner som har minst ett dotterbolag utomlands. Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet innefattar koncerner där svenska ägare har minst 50 procent av röstvärdet i koncernmoderbolaget. Om röstvärdet fördelar sig lika mellan utländska och svenska ägare betraktas följaktligen koncernen som svensk. Om däremot det utländska röstvärdet överstiger 50 procent, betraktas koncernen som utländsk och faller utanför föreliggande redovisning.

Undersökningen grundas på koncernmödrarnas offentliga årsredovisningar.

Undersökningspopulationen utgörs av samtliga koncerner i Sverige som under undersökningsåret har dotterbolag i utlandet.

För de svenska koncernerna utgörs undersökningsobjektet av den totala koncernen. Ett undantag gäller statliga affärsverk där undersökningsobjekten utgörs av den eller de koncernstrukturer som ligger under det statliga affärsverket och som har utländska dotterbolag.

Att använda koncern och inte företag som undersökningsobjekt innebär att undersökningens fokus ligger på den yttersta kontrollen eller yttersta ägandet inom varje koncernstruktur även om det direkta ägandet av ett dotterbolag i utlandet kan spåras till ett enskilt bolag inom en koncern.

Att det yttersta ägandet i större koncerner skiftar från svenskt till utländskt och vice versa har stor inverkan på statistiken varför det är av vikt att kunna följa ägarförändringar över tiden.

1.2.2 Variabler

En koncern definieras som *svensk* om bolaget högst upp i koncernstrukturen är en svensk juridisk person.

En *koncernmoder* är moderbolaget högst upp i en koncern, det vill säga ett moderbolag som inte är dotter till något annat bolag. Ett *moderbolag* är ett bolag som äger en eller flera dotterbolag och ett *dotterbolag* är ett bolag som ägs till över 50 procent av ett annat bolag eller där ett annat bolag har ett dominerande inflytande.

Dessa variabler ingår i undersökningen:

- *Etableringsland* är ett land där en koncern har ett dotterbolag.
- *Antal bolag* i landet på bokslutsdagen.
- *Medelantalet anställda* under räkenskapsåret. Antal sysselsatta.
- *Omsättning* under verksamhetsåret, dotterbolagens försäljning i etableringslandet.
- *Dominerande näringsgren* under verksamhetsåret.

Industribranschen definieras som tillhörande huvudgrupperna 10-33 enligt SNI2007.

Tjänstebranschen innefattar alla dotterbolag tillhörande huvudgrupperna 45-96 enligt SNI2007.

Övriga branscher definieras som tillhörande huvudgrupperna 01-09, 35-43 samt 97-99 enligt SNI2007.

Branschindelningen är gjord i enlighet med Standard för Svensk Näringsgrensindelning, SNI2007, vilken är anpassad till EU:s näringsgrensindelning, NACE Rev.2.

Ländergrupperingar har gjorts enligt den internationella standarden ISO 3166. Denna standard underhålls av ISO 3166 Maintenance Agency och UN Statistics Division.

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken över svenska koncerner utgörs huvudsakligen av statistiska storheter som *totalvärde* (med summa som vanligaste variant) och *aritmetiskt medelvärde* (med andel som vanligaste variant).

1.2.4 Redovisningsgrupper

Uppgifterna om antalet svenska internationella koncerner, omsättning och antalet anställda redovisas i olika gruppindelningar. De vanligaste indelningarna är:

- Per etableringsland fördelat på tillverkningsindustri och tjänstesektor.
- Per bransch fördelat på anställda (omsättning) i Sverige och anställda (omsättning) i utlandet.
- Per storleksgrupp fördelat på anställda i Sverige och anställda i utlandet.

Branschindelning sker enligt svensk näringsgrensindelning 2007 (SNI2007) sedan referensåret 2008. Denna branschindelning motsvarar EU:s NACE Rev.2 och ISIC

Rev. 4 som används av OECD. Detaljeringsnivån är i de flesta fall tvåsiffrig SNI2007.

1.2.5 Referenstider

Materialet i denna rapport avser svenska koncerner med dotterbolag i utlandet bokslutsåret 2015.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Samtliga objekt inom rampopulationen undersöks, vilket innebär att det inte finns någon urvalsbedingad osäkerhet. Tillförlitligheten bestäms till stor del av ett begränsat antal koncerner som svarar för en mycket stor andel av den totala sysselsättningen utomlands. Undersökningens kvalitet är därför i första hand beroende av den information dessa storkoncerner lämnar. För att säkerställa en hög total kvalitet görs därför extra kontroller mot denna grupps årsredovisningar samt extra påminnelser för att de ska svara på den kompletterande enkäten.

Hela koncerner kan från ett år till ett annat ändra nationalitet. En koncern eller ett företag som ena året var utländsk kan nästa år vara svensk och vice versa. Inom koncerner beror förändringarna framförallt på köp, försäljningar och nedläggningar av bolag. Att förändringar i population kan ha stort genomslag på statistiken bör särskilt beaktas vid tolkningen av utvecklingen i särskilda länder och för enskilda branschgrupper. Populationsförändringarna försvårar även jämförelser över tiden.

2.2 Osäkerhetskällor

En viss osäkerhet är relaterad till möjligheterna att fastställa en fullständig ram. Problemen med ramtäckning kommenteras ytterligare under egen rubrik nedan.

Osäkerhet ges också av att de årsredovisningar som ligger till grund för undersökningen inte alltid redovisar de uppgifter som enligt Årsredovisningslagen ska redovisas. Dock är troligtvis den största osäkerhetskällan de imputeringar som görs i de fall koncernerna inte svarar på den kompletterande enkäten.

Likt de flesta undersökningar finns en osäkerhet förknippad med inläsning och bearbetning av data.

2.2.1 Urval

Undersökningen är en totalundersökning av svenska koncerner med dotterbolag i utlandet, därför finns inga urvalsrelaterade osäkerhetskällor.

2.2.2 Ramtäckning

Övertäckning kan i princip inte förekomma genom att populationen hämtas från de offentliga koncernboksluten – förutsatt att dessa är korrekta. Undertäckning kan förekomma i form av att årsredovisningarna ofullständigt beskriver moderbolagens aktieinnehav i dotterbolag och att moderbolag med dotterbolag utomlands i sådana fall inte ingår som undersökningsobjekt.

2.2.3 Mätning

Mätmetoden utgörs dels av okulär besiktning av de officiella årsredovisningarna som tillhandahålls från Bolagsverket. Grundregistrering utförs av ett privat företag med stor erfarenhet av ordinarie bokslutsregistrering. När det gäller den aktuella informationen finns ingen standardiserad presentationsform i årsredovisningarna, utan arbetet innebär i princip en genomläsning av den i regel mycket omfattande notförteckningen. Efter att bokslutsregistreringen är slutförd genomförs den andra delen av undersökningen.

Den andra delen av datainsamlingen består i en enkätundersökning riktad till samtliga koncerner i ramen. Enkätinsamlingen sker i huvudsak med hjälp av elektronisk enkät. SCB genomför insamlingen och registreringen av enkätsvaren. I de fall respondenterna ej svarar på enkäten i tid sker det två brevpåminnelser. För de största koncernerna sker det även telefonpåminnelser.

2.2.4 Bortfall

Totalt bortfall kan uppstå om bolag inte skickat årsredovisningar till Bolagsverket. Det totala bortfallet är idag mycket litet och kan antas ha en mycket begränsad inverkan på resultatet. Det totala bortfallet påverkas av i vilken utsträckning koncernerna följer 5 kapitlet 18 § i Årsredovisningslagen (SFS 1995:1554).

Det kan även uppstå partiellt bortfall i de fall koncernerna inte svarar på den kompletterande enkäten alternativt enbart svarar delvis. Den totala svarsfrekvensen var 78,1 procent i 2015 års enkätundersökning och det partiella bortfallet på enkäten var mycket litet. Bortfallet är lägre bland de större koncernerna med en omfattande utlandsverksamhet.

För de koncerner som ej lämnat fullständiga uppgifter i enkäten imputeras uppgifterna utifrån tidigare års undersökningar, i de fall uppgifter från tidigare år saknas används uppgifter från övriga företag i branschen/etableringslandet som underlag för imputeringarna.

Koncernerna ombeds i enkäten lämna en branschkod per land, i de fall branschkod ej lämnats har branschoden imputerats utifrån koncernen i Sveriges huvudsakliga verksamhet.

Någon exakt kvantifiering av totalt bortfall i denna undersökning kan inte lämnas, men bedömningen är att bortfallet är tämligen begränsat då det är administrativt material som ligger till grund för undersökningen (de offentliga årsredovisningarna från Bolagsverket).

2.2.5 Bearbetning

Efter själva grundregistreringen görs ett antal efterkontroller och granskningar. Exempelvis görs granskningar av uppgiften över omsättning per anställd och i de fall den är orimlig kontaktas uppgiftslämnaren.

2.2.6 Modellantaganden

Årsredovisningslagen (1995:1554) reglerar innebörden av koncernbegreppet i 1 kap 4 §. Ett företag är moderföretag och en juridisk person är dotterföretag om företaget innehar mer än hälften av rösterna för samtliga andelar i den juridiska personen. Vidare finns kompletterande regler som enkelt uttryckt innebär att det samma gäller om ett företag genom avtal och dylikt har ett bestämmande inflytande över ett annat företag.

En koncern utgörs av moder- och dotterföretag tillsammans. Ett moderföretag kan i sin tur vara dotterföretag till ett annat företag. I ett sådant fall är det frågan om en s.k. underkoncern. Den terminologi som Tillväxtanalys tillämpar innebär att moderföretag ”högst upp” i koncernen kallas koncernmoderbolag, medan övriga moderföretag kallas moderbolag

I Årsredovisningslagen regleras skyldigheten att upprätta koncernredovisning (kap 7). Enkelt uttryckt är alla koncernmoderbolag skyldiga att lämna koncernredovisning med ett undantag. Undantaget gäller om antalet anställda i koncernföretagen uppgår till högst 10 i genomsnitt för de båda senaste räkenskapsåren och balansomslutningen uppgår till högst 24 mnkr på balansdagen det senaste räkenskapsåret (s k 10/24-bolag).

Skyldigheten att upprätta koncernredovisning för underkoncerner gäller inte i följande fall:

- om koncernmodern upprättar koncernredovisning som omfattar moderbolaget och dess dotterbolag
- koncernmodern lyder under lagstiftning inom EES-området

Detta medför att utländska koncerner med koncernmoder inom EES inte behöver upprätta koncernredovisning i Sverige.

Ibland kan det under ett och samma undersökningsår upprättas dubbla bokslut över ett bolag. Denna situation kan exempelvis uppstå om bolaget under året blir uppköpt och därmed går från att vara egen koncern eller del av en koncern till att bli en del av en annan koncern. I dessa fall görs antagandet att för mindre bolag/koncerner får situationen vid början av året gälla för hela året. För större koncerner görs särskilda bedömningar från fall till fall.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Preliminär statistik tas inte fram och inga stora revideringar har skett.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Med framställningstid menas här tiden från referensperiodens slut till undersökningens färdigställande. Framställningstiden för uppgifter om svenska företag var 18 månader för data avseende referensåret 2015.

3.2 Frekvens

Undersökningen genomförs årligen, en gång per år.

3.3 Punktlighet

Undersökningen av svenska koncerner med dotterbolag i utlandet publicerades den 6 juli 2017.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet ingår i Sveriges officiella statistik. Uppgifter om dessa har publicerats både i tryckta publikationer och på Tillväxtanalys hemsida www.tillvaxtanalys.se. Dessutom ingår Svenska koncerner

med dotterbolag i utlandet i publikationen Forskning och utveckling i internationella företag.

På Tillväxtanalys hemsida finns tidigare publicerade rapporter om Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet.

Även OECD, Förenta Nationerna, UNCTAD och Eurostat publicerar statistik om Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Tillväxtanalys och SCB kan på beställning göra specialbearbetningar av statistiken svenska koncerner med dotterbolag i utlandet. Ytterligare information om statistiken kan erhållas från Tillväxtanalys respektive SCB.

4.3 Presentation

Statistik publikationerna innehåller text, tabeller och diagram för ett urval av de insamlade uppgifterna.

Från och med juli 2010 har statistiken även gjorts tillgänglig via en publik webbdatabas. Detta möjliggör för användaren att själva ta fram statistiska material, exempelvis följa antalet anställda per etableringsland över tid. Statistikdatabasen publiceras på myndigheten för tillväxtanalys webbplats www.tillvaxtanalys.se.

4.4 Dokumentation

Förutom i denna Beskrivning av statistiken finns en förenklad fakta om statistiken i de statistikrapporter som publiceras.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Genom att uppgifterna avser koncerner påverkas utvecklingen av antal anställda och omsättning dels av faktisk sysselsättnings och omsättningsutveckling men framförallt av förändringar i koncernernas struktur mellan åren. Således ingår effekterna av köp, försäljningar, fusioner och nedläggningar av bolag i utvecklingen av antalet anställda och omsättning.

Undersökningen har till stor del haft samma upplägg sedan 1998 då det koncernregister som utgör ramen för undersökningen togs fram för första gången

Undersökningen har under åren förbättrats när det gäller möjligheten att avskilja koncerner med ett utländskt ägande som fördelar sig på flera länder och som totalt överstiger 50 procent. Den förbättrade undersökningsmetoden används från och med 2002 års undersökning, den förändrade metoden förklarar till viss del minskningen i antalet anställda mellan åren 2001 och 2002.

Från undersökningsåret 2003 till år 2007 har redovisningen skett enligt SNI2002 och från och med undersökningsåret 2008 enligt SNI2007.

Från och med år 2005 har kvalitén på undersökningen höjts. Detta har skett genom att extra granskningar av de mindre koncernernas årsredovisningar införts. Kvalitetshöjning påverkar framför allt jämförelser av antalet koncerner mellan år 2004 och 2005. Antalet anställda påverkas inte i så stor grad, detta därför att den

ökande granskningen av årsredovisningarna i huvudsak gäller mindre koncerner med få anställda.

Till 2007 års undersökning ökades den kompletterande enkätundersökningen, den riktade sig tidigare enbart till de större koncernerna (de med mer än 500 anställda) som inte lämnat fullständig information om antalet anställda fördelat per land i sina respektive årsredovisningar. Från och med 2007 års enkätundersökning ombeds samtliga koncerner lämna den information i enkätundersökningen.

Den utökade enkätundersökningen påverkar framförallt att antalet koncerner som identifierats som svenskägda och internationella har ökat. Ökningen har skett genom att det tillkommit ett flertal mindre koncerner i populationen, dock påverkas inte antalet anställda i någon större omfattning.

Till 2010 års undersökning ändrades definition över vilka koncerner som ska ingå i populationen. Tidigare år har kravet för att ingå i populationen varit att koncernen har minst ett dotterbolag i utlandet med minst en anställd. År 2010 användes för första gången den definition som gäller enligt EU regleringen 716/2007, det räcker enligt denna definition med att koncernen har ett dotterbolag i utlandet, med eller utan anställda. Den förändrade definitionen mellan år 2009 och 2010 över vilka koncerner som ska ingå i populationen påverkar inte uppgifterna antalet anställda i utlandet utan enbart uppgifterna över antalet koncerner samt uppgiften över antalet anställda i Sverige.

Det genomfördes till 2010 års undersökning även en förändring i hur dotterbolagen i utlandets bransch fastställdes, även det i enlighet med EU reglering 716/2007. Vid tidigare års undersökningar användes koncernbransch, vilket var den bransch i vilken den största andelen av koncernens anställda i Sverige var verksamma inom. Sedan 2010 års undersökning redovisas istället antalet anställda utifrån den branschkod varje enskilt dotterbolag angett i undersökningen, den branschkoden kan skilja sig från koncernbranschen. 2010 var även första året som uppgifter över omsättning samt antal dotterbolag redovisades i statistikrapporten även det i enlighet med EU reglering 716/2007.

Mellan 2011 och 2012 års undersökning har inga förändringar med avseende på definitioner eller undersökningsmetod skett.

I 2014 års undersökning ändrades definitionen för antal anställda till antal sysselsatta.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Det finns ingen annan samlad statistik i Sverige som är jämförbar med statistiken över svenska koncerner med dotterbolag i utlandet. Delar av den statistik som redovisas i denna rapport återges däremot i andra rapporter tillhörande statistikområdet Internationella företag.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Statistiken kan relateras till övrig företagsstatistik med begränsningen att kopplingar endast kan göras för koncernernas svenska verksamheter.

Liknande men inte direkt överensstämmande statistik produceras av ett flertal länder inom EU och OECD.

Tillväxtanalys deltar aktivt i Eurostats och OECD:s arbete med harmonisering av statistiken definitioner och andra globaliserings indikatorer.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Det finns inga kända brister i den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik. Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) är statistikansvarig myndighet.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

C Bevarande och gallring

Tillväxtanalys avser att, efter hänvändelse till Riksarkivet, gallra materialet senast 2020-06-30. Om materialet avses användas efter denna tidpunkt skall kontakt tas med SCB för en förlängning av detta avtal.

D Uppgiftsskyldighet

Denna studie baserar sig delvis på de uppgifter som koncernerna enligt årsredovisningslagen skall redovisa. Det skickas även ut en kompletterande enkät till de koncerner som genom koncernredovisningen identifierats som svenskägda och som äger dotterbolag i utlandet. Den kompletterande enkäten har svarsplikt enligt Tillväxtanalys föreskrifter MTFS 2010:1.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken över internationella företag är reglerad enligt "Regulation (EC) No 716/2007 of the European Parliament and of the Council On 20 June 2007 on Community statistics on the structure and activity of foreign affiliates" (FATS-R). Vilken avser både *Utländska företag* (inward investment) och *Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet* (outward investment). Enligt förordningen är statistik över internationella företag obligatorisk för EU:s medlemsländer att leverera till Eurostat. Enligt förordningen skall året för ikraftträdandet utgöra första referensår (år 2007) för den obligatoriska leveransen till Eurostat avseende Svenska koncerner med dotterbolag i utlandet. Medlemsländerna har haft möjlighet att lämna synpunkter på förordningen.

Denna rapport har bytt namn i enlighet med EU:s förordning nr 716/2007. Tidigare rapporter heter Svenskägda koncerner med verksamhet i utlandet.

F Historik

Tillväxtanalys, har enligt lagen om officiell statistik (SFS 2001:99) och bilaga till statistikförordningen (SFS 2001:100) i uppdrag att framställa och tillgängliggöra statistik över internationella företag. Tillväxtanalys har haft detta uppdrag sedan myndighetens bildande den 1 april 2009. Tidigare var ITPS respektive NUTEK ansvariga för att ta fram statistik över internationella företag.

Med internationella företag avses dels företag i Sverige med utländska ägare och dels svenska koncerner med dotterbolag i utlandet. I denna rapport undersöks den senare kategorin. Statistik över svenska koncerner med dotterbolag i utlandet har tidigare samlats in för åren 1990, 1993 och 1996-2014.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Tillväxtanalys
Kontaktinformation	Kontaktperson: Markus Lindvert Adress: Studentplan 3, 831 40 Östersund
E-post	markus.lindvert@tillvaxtanalys.se
Telefon	010-447 44 35

Producent	SCB
Kontaktinformation	Kontaktperson: Stefan Björnsbacka Adress: Klostergatan 23, 701 89 Örebro
E-post	stefan.bjornsbacka@scb.se
Telefon	010-479 69 51